

V Bruseli 6. 12. 2017
COM(2017) 824 final

2017/0335 (CNS)

Návrh

SMERNICA RADY,

**ktorou sa prijímajú ustanovenia týkajúce sa posilnenia fiškálnej zodpovednosti
a strednodobého rozpočtového smerovania v členských štátoch**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Dôvody a ciele návrhu

Ekonomiky Európskej únie (EÚ) pred desaťročím zasiahla bezpríkladná finančná a hospodárska kríza. Hoci sa táto kríza nezačala v eurozóne, obnažila niektoré z jej inštitucionálnych nedostatkov. V reakcii na to sa EÚ usilovala o posilnenie mechanizmov správy ekonomických záležitostí v rámci Únie a eurozóny, a to najmä prostredníctvom legislatívnych balíkov známych pod názvom „balík šiestich legislatívnych aktov“ (päť nariadení a jedna smernica prijaté v roku 2011) a „balík dvoch legislatívnych aktov“ (dve nariadenia prijaté v roku 2013). Tieto balíky pomohli zabezpečiť podrobnejší dohľad nad štátnymi rozpočtami, vytvoriť stabilnejšie fiškálne rámce a venovať väčšiu pozornosť úrovni dlhu.

Avšak v snahe odstrániť hlavné príčiny krízy sa ukázalo, že fiškálny rámec založený na pravidlách na úrovni EÚ musí byť doplnený záväznými ustanoveniami na vnútroštátnej úrovni, aby sa podporili zdravé rozpočtové politiky vo všetkých členských štátoch, ako aj, že tento rámec musí pôsobiť ako trvalý mechanizmus proti vzniku nadmerných deficitov.

V tejto súvislosti sa skúmalo použitie práva Únie, z ktorého by takéto vnútroštátne predpisy vychádzali. Komisia bola v tom čase jednoznačne naklonená uskutočneniu ďalších reforiem správy hospodárskych záležitostí podľa metódy Spoločenstva¹. Európska rada sa však na svojom zasadnutí v decembri 2011 nedokázala dohodnúť na prijatí zvažovaných krokov. V reakcii na to členské štáty, ktoré chceli prijať spoločný záväzok mať takéto vnútroštátne pravidlá, začali konať na medzivládnom základe, čoho výsledkom bolo uzavretie Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii (ďalej len „uvedená zmluva“) slúžiacej ako odrazový mostík k čo najskoršiemu začleneniu jej ustanovení do zmlúv.

Uvedenú zmluvu 2. marca 2012 podpísalo 25 zmluvných strán (všetky členské štáty s výnimkou Českej republiky a Spojeného kráľovstva²) a nadobudla platnosť 1. januára 2013. Základom uvedenej zmluvy je jej hlava III, ktorá obsahuje tzv. rozpočtovú dohodu. Jej hlavné ustanovenie spočíva v povinnosti zmluvných strán, aby pravidlo vyrovnaného rozpočtu v cyklicky upravenom vyjadrení zakotvili vo vnútroštátnych ustanoveniach záväzného, trvalého a pokiaľ možno ústavného charakteru. Toto pravidlo odzrkadľuje požiadavku, ktorá je ťažiskom preventívnej časti Paktu stability a rastu, teda strednodobý rozpočtový cieľ. Rozpočtovou dohodou je viazaných 22 zmluvných strán (všetky členské štáty eurozóny a na základe dobrovoľnosti Bulharsko, Dánsko a Rumunsko). Ostatné časti uvedenej zmluvy sa zameriavajú na posilnenie koordinácie hospodárskej politiky a správy eurozóny.

Všetky zainteresované strany chápali medzivládny prístup použitý na prijatie uvedenej zmluvy vždy ako možnosť na bezodkladné podniknutie potrebných krokov, keď boli takéto kroky v čase vrcholiacej hospodárskej a finančnej krízy blokované v rámci Európskej rady. Preto sa zmluvné strany dohodli, že sa budú usilovať o začlenenie základných ustanovení uvedenej zmluvy do právnych predpisov Únie najneskôr do piatich rokov odo dňa nadobudnutia jej platnosti, t. j. do 1. januára 2018.

Táto politická dohoda je zakotvená v článku 16 uvedenej zmluvy, podľa ktorého: „*Najneskôr do piatich rokov od nadobudnutia platnosti tejto zmluvy sa na základe hodnotenia skúseností získaných s jej vykonávaním podniknú v súlade so Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou*

¹ Vyhlásenie predsedu Barrosa na tlačovej konferencii po zasadnutí hláv štátov alebo predsedov vlád eurozóny z 27. októbra 2011, SPEECH/11/713.

² Chorvátsko nebolo v čase podpisu členom Európskej únie a doteraz uvedenú zmluvu nepodpísalo.

o fungovaní Európskej únie potrebné kroky s cieľom začleniť obsah tejto zmluvy do právneho rámca Európskej únie.“

Komisia vo svojom diskusnom dokumente o prehĺbení hospodárskej a menovej únie z mája 2017³ uvedenú dohodu pripomenula a poukázala na prípadné začlenenie rozpočtovej dohody do právneho rámca EÚ v priebehu rokov 2017 – 2019. Predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker ďalej vo svojej správe o stave Únie za rok 2017 a v priloženom vyhlásení o zámere⁴ okrem iného navrhol začlenenie obsahu uvedenej zmluvy do práva EÚ, a to pri zohľadnení flexibility zakotvenej v Pakte stability a rastu, ktorú Komisia vytýčila od januára 2015.

Európsky parlament takisto opakovane žiadal, aby sa obsah uvedenej zmluvy stal súčasťou rámca zmlúv⁵, pričom tvrdil, že na to, aby bola správa skutočnej hospodárskej a menovej únie skutočne legitímna a demokratická, musí sa začleniť do inštitucionálneho rámca Únie.

Rozpočtová dohoda bola prijatá ako prechodné riešenie v čase hlbkej krízy, no jej základný princíp zostáva v platnosti v celom rozsahu, a to, že je v záujme EÚ a eurozóny podporovať zodpovedné politiky zamedzujúce nadmerným deficitom. Tento návrh je súčasťou širšieho a ambiciózneho súboru iniciatív zameraných na reformu hospodárskej a menovej únie, ktorý Komisia predložila 6. decembra 2017. Uznávajúc mimoriadnu dôležitosť dobudovania hospodárskej a menovej únie tento návrh reaguje na vôľu prejavenu zmluvnými stranami uvedenej zmluvy, na výzvy Európskeho parlamentu na jej začlenenie do rámca Únie, ako aj na výzvu predsedu Junckera na dosiahnutie jednoty, efektívnosti a demokratickej zodpovednosti, ktorú vyjadril vo svojej správe o stave Únie v septembri 2017.

Navrhovaná smernica posilňuje fiškálnu zodpovednosť a strednodobé rozpočtové smerovanie v členských štátoch a spolu s existujúcimi ustanoveniami Paktu stability a rastu tým chce dosiahnuť základný cieľ rozpočtovej dohody, a to konvergenciu na obozretnú úroveň verejného dlhu. Je pravdou, že určitý čas potrvá, kým sa absorbujú vysoké úrovne verejného dlhu, ktoré možno stále v súčasnosti pozorovať. Dosahovanie ďalšieho pokroku je naďalej životne dôležité, a to v krátkodobom aj dlhodobom horizonte.

Pokrok smerom k obozretným úrovňam dlhu si vyžaduje, aby ročné rozhodnutia o rozpočte sledovali nemenné smerovanie vedúce k dosiahnutiu a udržaniu strednodobého rozpočtového cieľa. Smerovanie rozpočtu musí byť podrobne objasnené z hľadiska politik pod kontrolou vlády a zároveň zohľadňovať hospodárske podmienky. Avšak časté nové úpravy tohto smerovania oslabujú dôveryhodnosť a účinnosť akejkolvek stratégie na znižovanie dlhu. Takéto nemenné strednodobé smerovanie rozpočtových politik sa zatiaľ nepodarilo v plnej miere dosiahnuť, a to čiastočne v dôsledku výnimočných hospodárskych okolností prevládajúcich v čase, keď rozpočtová dohoda nadobudla platnosť. Keďže sa hospodárske podmienky normalizujú, nastal čas, aby sa realizovalo a posilnilo tak, aby všetky členské štáty účinne smerovali k dohodnutým cieľom.

Ako sa odporúča v diskusnom dokumente o hospodárskej a menovej únii, táto únia a jej dobudovanie musia zostať otvorené pre všetky členské štáty. To, čo sa navrhuje pre eurozónu, by sa malo vytvárať aj pre tie členské štáty – a spolu s nimi –, od ktorých sa očakáva, že príjmu euro v blízkej budúcnosti. To je kľúč k dobre fungujúcej jednotnej mene. Preto by sa navrhovaná smernica mala vzťahovať na členské štáty, ktorých menou je euro, ako aj na ostatné členské štáty, ktoré majú záujem o jeho prijatie.

³ COM(2017) 291, 31. máj 2017.

⁴ Správa predsedu Junckera o stave Únie 2017, SPEECH/17/3165, 13. septembra 2017.

⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. decembra 2013 k ústavným problémom viacstranného riadenia v Európskej únii [P7_TA(2013)0598] a uznesenie Európskeho parlamentu z 24. júna 2015 o preskúmaní rámca správy hospodárskych záležitostí: hodnotenie situácie a výzvy [P8_TA(2015)0238].

Článok 3 (ktorý tvorí časť rozpočtovej dohody) je zďaleka najzásadnejšie ustanovenie uvedenej zmluvy z hľadiska hospodárskej a menovej únie, keďže jeho cieľom je reagovať na potrebu zachovania zdravých a udržateľných verejných financií a predchádzania vzniku nadmerného deficitu verejných financií a verejného dlhu. Podľa článku 3 ods. 1 sa zmluvné strany zaväzujú mať svoje rozpočtové pozície vyrovnané alebo v prebytku, pričom dolná hranica štrukturálneho deficitu je 0,5 % HDP, ktorý môže dosiahnuť 1,0 % HDP pre členské štáty s úrovňou dlhu výrazne pod 60 % HDP a s nízkym rizikom pre dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Uvedené pravidlo vyrovnaného rozpočtu musí mať k dispozícii korekčný mechanizmus, ktorý sa v prípade značnej odchýlky automaticky aktivuje. Podľa článku 3 ods. 2 sú zmluvné strany povinné tieto pravidlá zaviesť do svojho vnútroštátneho právneho poriadku. Ostatné ustanovenia uvedenej zmluvy už buď boli začlenené do práva EÚ (najmä prostredníctvom balíka dvoch legislatívnych aktov v prípade eurozóny), alebo by si vyžadovali zmeny zmlúv, resp. na začlenenie nie sú vhodné z rôznych dôvodov (napr. niektoré reprodujú platné právne predpisy EÚ). Z toho vyplýva, že „obsah“ navrhnutý na začlenenie do právneho rámca Únie je sústredený v článku 3 uvedenej zmluvy.

Dôvody na začlenenie tohto „obsahu“ uvedenej zmluvy do korpusu fiškálneho rámca EÚ sú rôzne. V porovnaní so súčasným medzivládnyim usporiadaním by sa tým zjednodušil právny rámec a zabezpečilo účinnejšie a systematické monitorovanie vykonávania a presadzovania fiškálnych pravidiel na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni, a to ako súčasť celkového rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ. Znížilo by sa riziko zdvojenia a protichodných opatrení, ktoré sú späté s paralelnou existenciou medzivládnych opatrení, ako aj mechanizmov stanovených právom Únie. Konsolidovaný rámec, ktorý sa riadi právom EÚ, by v širšom procese prehĺbovania hospodárskej a menovej únie takisto uľahčil súvislý a koordinovaný vývoj fiškálnych pravidiel EÚ a vnútroštátnych fiškálnych pravidiel. Ako sa uvádza v správe piatich predsedov o dobudovaní hospodárskej a menovej únie v Európe,⁶ začlenením všetkých medzivládnych nástrojov vytvorených počas krízy, do právneho rámca Únie, by sa predovšetkým dosiahla väčšia demokratická zodpovednosť a legitimita v celej Únii.

Navrhovaná smernica vychádza z postrehu, že nemožno dosiahnuť účinné presadzovanie fiškálneho rámca EÚ len pri uplatňovaní prístupu zhora nadol. Osobitná decentralizovaná povaha tvorby fiškálnej politiky v EÚ a všeobecná potreba zodpovednosti za dodržiavanie fiškálnych pravidiel na vnútroštátnej úrovni má zásadný význam pre to, aby sa ciele koordinovaného rozpočtového rámca hospodárskej a menovej únie premietli aj do fiškálnych rámcov členských štátov. Zatiaľ čo v smernici Rady (EÚ) 2011/85⁷ sú už stanovené minimálne charakteristiky vnútroštátnych fiškálnych rámcov, v uvedenej zmluve jej zmluvné strany posilnili základ pre zodpovedné fiškálne politiky okrem iného stanovením povinnosti zakotviť požiadavku vyrovnaného rozpočtu prostredníctvom „[vnútroštátnych] ustanovení, ktoré sú záväzné, trvalé a v optimálnom prípade ústavného charakteru, alebo v prípade ktorých je inak zaručené ich úplné dodržiavanie a zachovávanie v rámci vnútroštátnych rozpočtových postupov“.

V rovnakom duchu sa v tomto návrhu stanovuje povinnosť, aby členské štáty zaviedli rámec pre záväzné a trvalé numerické fiškálne pravidlá, ktoré – súc v súlade s fiškálnymi pravidlami stanovenými v rámci Únie – vyjadrujú osobitosti dôležité pre príslušný členský štát. Tento rámec by mal posilniť ich zodpovedné vykonávanie fiškálnej politiky a podporiť súlad

⁶ Dobudovanie európskej hospodárskej a menovej únie, správa Jeana-Clauda Junckera vypracovaná v úzkej spolupráci s Donaldom Tuskom, Jeroenom Dijsselbloemom, Mariom Draghim a Martinom Schulzom z 22. júna 2015.

⁷ Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41). Smernica Rady (EÚ) 2011/85 je súčasťou tzv. balík šiestich legislatívnych aktov.

s rozpočtovými záväzkami vyplývajúcimi zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Mal by zabezpečovať konvergenciu verejného dlhu na obozretnú úroveň (konkrétne na referenčnú hodnotu stanovenú v Protokole č. 12 o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k zmluvám), a to najmä zakotvením strednodobého cieľa z hľadiska štrukturálneho salda, ktorý je záväzný pre vnútroštátne rozpočtové orgány pri prijímaní ich každoročných rozhodnutí. Tento cieľový prístup odráža spoločný cieľ zabezpečiť udržateľnosť verejných financií, ktorý je spoločný pre vnútroštátne rozpočtové pravidlá a mechanizmy, ako aj fiškálny rámec EÚ. Cieľom strednodobého smerovania je zabezpečiť pevnejší základ pre zdravé rozpočtové politiky, pretože väčšina fiškálnych opatrení má na rozpočet vplyv, ktorý podstatne presahuje ročný rozpočtový cyklus. V rovnakom duchu by sa malo v strednodobej fiškálnej perspektíve náležite zohľadniť uskutočnenie hlavných štrukturálnych reforiem s overiteľným pozitívnym vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Ak sa má na účely zostavovania rozpočtu zaviesť strednodobé zakotvenie, fiškálne plánovanie musí zahŕňať strednodobý plán výdavkov bez diskrečných opatrení na strane príjmov v súlade so strednodobým cieľom alebo s postupom úprav vedúcim k tomuto cieľu. S cieľom zvýšiť pocit zodpovednosti za uplatňovanie fiškálnej politiky a zohľadniť osobitosti členských štátov by sa tento plán mal stanoviť na celé funkčné obdobie stanovené podľa vnútroštátneho ústavného právneho poriadku, hneď ako sa nová vláda ujme funkcie. Rozhodujúce je, aby ročné rozpočty dodržiavali tento plán počas celého obdobia, na ktoré sa vzťahujú.

Účinné prostriedky na nápravu pri jeho nedodržaní sú potrebné na zaručenie dôveryhodnosti strednodobého cieľa a súvisiaceho operačného cieľa. Hoci je pravda, že výnimočné okolnosti môžu viesť k dočasnej odchýlke od strednodobého cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu, značné zistené odchýlky sa musia napraviť automatickou aktiváciou vopred stanoveného korekčného mechanizmu, a to najmä kompenzovaním odchýlok od strednodobého plánu výdavkov.

Dlhodobé zdravé rozpočtové politiky sú ohrozované sklonom k deficitu a, všeobecnejšie povedané, procyklickými politikami, ktoré možno pozorovať vo všetkých členských štátoch. Fiškálne pravidlá a nezávislé fiškálne inštitúcie vznikli ako doplnkové nástroje na riešenie týchto problémov. Z dôkazov vyplýva, že fiškálne pravidlá, ktoré majú k dispozícii nezávislé monitorovacie mechanizmy, sú spájané s vyšším stupňom transparentnosti, lepšími fiškálnymi výsledkami a nižšími nákladmi na financovanie štátneho dlhu. Preto sa v navrhovanej smernici počíta so zapojením nezávislých fiškálnych inštitúcií do monitorovania dodržiavania rámca numerických fiškálnych pravidiel, a to aj do posudzovania primeranosti strednodobého rozpočtového smerovania, ako aj monitorovania spôsobov aktivácie a uplatňovania korekčného mechanizmu. Keď nezávislé fiškálne inštitúcie zistia značné odchýlky od strednodobého cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu, mali by vnútroštátne rozpočtové orgány vyzvať k urýchlenej aktivácii korekčného mechanizmu a mali by posúdiť plánované nápravné opatrenia a ich vykonávanie. Verejné posúdenia vypracované nezávislými fiškálnymi inštitúciami pri plnení ich úloh spolu s povinnosťou rozpočtových orgánov členských štátov dodržiavať zásadu „dodržiavať alebo odôvodniť“ v súvislosti s odporúčaniami nezávislých fiškálnych inštitúcií by zvýšili náklady na nápravu reputácie v prípade nedodržiavania a tým pádom zvýšili dôveryhodnosť a vymáhateľnosť strednodobého smerovania. Hoci od prijatia balíka šiestich legislatívnych aktov, balíka dvoch legislatívnych aktov a uvedenej zmluvy⁸ už došlo k vytvoreniu nezávislých fiškálnych

⁸ V uvedenej zmluve sa Komisia vyzýva, aby predložila správu o opatreniach, ktoré prijali zmluvné strany viazané rozpočtovou dohodou a ktoré každá zmluvná strana prijala v súvislosti s článkom 3 ods. 2 tejto zmluvy. Komisia na tento účel 22. februára 2017 prijala oznámenie a správu, v ktorej

inštitúcií v takmer všetkých členských štátoch, navrhovaná smernica si pravdepodobne nebude vyžadovať nové prvky, aj keď zmeny súčasných kompetencií existujúcich nezávislých fiškálnych inštitúcií spojené s lepším prístupom k informáciám a určitým posilnením zdrojov môžu byť opodstatnené.

Podrobné ustanovenia uvedené v navrhovanej smernici stanovujú konkrétne aspekty korekčného mechanizmu, nevyhnutné prvky spojené s vytvorením nezávislých fiškálnych inštitúcií a ich osobitné úlohy vyplývajúce z tohto návrhu. Tieto prvky zahŕňajú kľúčové znaky spoločných zásad pre vnútroštátne fiškálne korekčné mechanizmy,⁹ ktoré členské štáty použili pri prijímaní opatrení v súlade s článkom 3 ods. 2 uvedenej zmluvy.

Navrhovaná smernica nemá vplyv na záväzky prijaté v článku 7 uvedenej zmluvy jej zmluvnými stranami, ktorých menou je euro, s cieľom koordinovať ich stanoviská pred hlasovaním v Rade o návrhoch a odporúčaniach Komisie v kontexte postupu pri nadmernom deficite. Rovnako tak zachováva postup podľa článku 13 uvedenej zmluvy o rokovaníach v rámci medziparlamentných stretnutí, ktoré organizuje Európsky parlament a národné parlamenty zmluvných strán. Tieto rokovania prispievajú k posilneniu demokratickej zodpovednosti v kontexte správy hospodárskych záležitostí Únie.

- Súlad s existujúcimi ustanoveniami v EÚ

Kľúčovým nástrojom koordinácie fiškálnej politiky a dohľadu nad fiškálnou politikou v EÚ a eurozóne je Pakt stability a rastu, ktorým sa vykonávajú ustanovenia zmlúv týkajúce sa rozpočtovej disciplíny. Rozpočtová dohoda v mnohých aspektoch zodpovedá preventívnej časti Paktu stability a rastu. Pravidlo vyrovnaného rozpočtu v štruktúrnom vyjadrení skutočne do značnej miery odráža strednodobý rozpočtový cieľ stanovený podľa článku 2a nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácií¹⁰.

V navrhovanej smernici sa navrhuje rámec numerických fiškálnych pravidiel a súvisiacich špecifikácií, ktorý je nielen v súlade s Paktom stability a rastu, ale je osobitne určený, aby slúžil ako jeho doplnok. Tento rámec musí účinne podporovať súlad so záväzkami členského štátu v oblasti rozpočtovej politiky, ktoré vyplývajú zo ZFEÚ, čo okrem iného predpokladá, že strednodobý cieľ, ktorý má v rámci vnútroštátnych rozpočtových postupov slúžiť ako základ na zabezpečenie udržateľných úrovní dlhu, musí byť v súlade so strednodobým rozpočtovým cieľom stanoveným v článku 2a nariadenia Rady (ES) č. 1466/97. S cieľom zohľadniť vhodnú flexibilitu, ktorá je zakomponovaná do Paktu stability a rastu a v súlade s jeho procedurálnymi požiadavkami, návrh obsahuje osobitné ustanovenia, ktoré členským štátom umožňujú zohľadniť uskutočnenie štruktúrnych reforiem, ktoré majú pozitívny vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

posudzuje dodržiavanie príslušných vnútroštátnych opatrení [C(2017) 1201 final]. Uvádzajú sa v nej podrobnosti o nezávislých fiškálnych inštitúciách v zmluvných stranách uvedenej zmluvy.

⁹ Pozri aj oznámenie Komisie: Spoločné zásady pre vnútroštátne fiškálne korekčné mechanizmy [COM(2012) 342 final].

¹⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácií (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1).

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI

V článku 16 uvedenej zmluvy a v jej sprievodných odôvodneniach zmluvné strany vyjadrujú pevnú a jednoznačnú vôľu čo najskôr začleniť obsah tejto zmluvy do právneho rámca Únie.

Predložením tohto návrhu Komisia nadviazala na tento záväzok 25 členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami. Komisia najprv oznámila svoj zámer ujať sa iniciatívy a konať na základe tohto záväzku v diskusnom dokumente o prehĺbení hospodárskej a menovej únie, v ktorom pripomenula dohodu medzi zmluvnými stranami s cieľom začleniť obsah uvedenej zmluvy do práva Únie. Predseda Juncker vo svojej správe o stave Únie v roku 2017 a v priloženom vyhlásení o zámere oznámil, že návrh na začlenenie obsahu uvedenej zmluvy sa uskutoční 6. decembra 2017 v rámci balíka o prehĺbení hospodárskej a menovej únie.

Navrhovaná smernica je založená na tom, že Komisia dôkladne pozná štruktúru rozpočtovej dohody (a to najmä jej interakciu s fiškálnym rámcom Únie) a spôsoby, akými ju príslušné členské štáty začlenili do svojich vnútroštátnych právnych poriadkov. Na účely vypracovania správy z februára 2017 o posúdení dodržiavania vnútroštátnych ustanovení, ktoré prijali zmluvné strany viazané rozpočtovou dohodou, Komisia s týmito členskými štátmi viedla rozsiahle konzultácie. Na základe týchto dvojstranných konzultácií Komisia získala dôkladné a presné poznatky o tom, akými legislatívnymi a inštitucionálnymi opatreniami, ktoré tieto štáty zaviedli, sa uplatnili pravidlá zakotvené v článku 3 uvedenej zmluvy.

Súčasťou diskusií medzi členskými štátmi v rámci zasadnutí Rady ECOFIN a jej prípravných výborov v súvislosti s rozpočtovou dohodou, najmä pokiaľ ide o posudzovanie súladu vnútroštátnych transpozičných ustanovení, bola aj otázka začlenenia rozpočtovej dohody do práva Únie, pričom sa pripomenula potreba prijať na tento účel opatrenia do 1. januára 2018.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

- Právny základ

Právnym základom navrhovanej smernice je článok 126 ods. 14 druhý pododsek ZFEÚ. Cieľom posilnenia fiškálnej zodpovednosti a strednodobého rozpočtového smerovania v členských štátoch je doplniť a posilniť dostupný politický rámec na predchádzanie nadmerným deficitom, ako je stanovené v článku 126 ZFEÚ. Hoci navrhovaná smernica nemení hmotné a procedurálne pravidlá stanovené v Pakte stability a rastu, zvyšuje účinnosť týchto ustanovení. Návrh sa vzťahuje na všetky členské štáty eurozóny a zahŕňa doložky o účasti pre členské štáty mimo eurozóny.

- Subsidiarita a proporcionalita

Návrh je v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality uvedenými v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. Jeho cieľ nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. Navrhovaná smernica nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

Návrh

SMERNICA RADY,

**ktorou sa prijímajú ustanovenia týkajúce sa posilnenia fiškálnej zodpovednosti
a strednodobého rozpočtového smerovania v členských štátoch**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 126 ods. 14 druhý pododsek,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

so zreteľom na stanovisko Európskej centrálnej banky,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa požaduje, aby členské štáty považovali svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu, aby sa ich rozpočtové politiky riadili potrebou zdravých verejných financií a aby ich hospodárske politiky neohrozovali riadne fungovanie hospodárskej a menovej únie.
- (2) Pakt stability a rastu zahŕňa systém mnohostranného dohľadu a dohľad nad hospodárskymi politikami a ich koordináciou stanovené v nariadení Rady (ES) č. 1466/97¹¹, ako aj postup na zamedzenie nadmernému deficitu verejných financií stanovený v článku 126 ZFEÚ a ďalej špecifikovaný v nariadení (ES) č. 1467/97¹². Pakt stability a rastu je ďalej posilnený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1175/2011¹³ a nariadením Rady (EÚ) č. 1177/2011¹⁴. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011¹⁵ sa doplnil systém účinných, preventívnych a postupných mechanizmov presadzovania vo forme ukladania sankcií členskými štátom, ktorých menou je euro.

¹¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1).

¹² Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6).

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1175/2011 zo 16. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 12).

¹⁴ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1177/2011 z 8. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 33);

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011 zo 16. novembra 2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 1).

- (3) S cieľom podporiť členské štáty pri dodržiavaní svojich povinností podľa ZFEÚ v oblasti rozpočtovej politiky boli v smernici Rady 2011/85/EÚ¹⁶ stanovené podrobné pravidlá pre vlastnosti rozpočtových rámcov členských štátov.
- (4) Keďže medzi členskými štátmi, ktorých menou je euro, je väčšia vzájomná závislosť a tým náchylnosť na účinky presahov ich rozpočtových politík, a s cieľom ďalej posilniť hospodársku integráciu, konvergenciu a koordináciu medzi nimi, boli nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013¹⁷ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013¹⁸ zavedené viaceré zlepšenia v oblasti rozpočtovej koordinácie a dohľadu.
- (5) S cieľom posilniť základy, ktoré zaisťujú rozpočtovú disciplínu počas celého hospodárskeho cyklu, 25 členských štátov 2. marca 2012 podpísalo a ratifikovalo medzivládnu Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii (ďalej len „uvedená zmluva“). Hlava III uvedenej zmluvy – „rozpočtová dohoda“ – je záväzná pre členské štáty, ktorých menou je euro, a na dobrovoľnom základe pre Bulharsko, Dánsko a Rumunsko (ďalej len „zmluvné strany“), pričom stanovuje povinnosť zakotviť vo vnútroštátnom právnom poriadku týchto zmluvných strán pravidlo vyrovnaného rozpočtu v štrukturálnom vyjadrení spolu s korekčným mechanizmom, ktorý sa automaticky aktivuje v prípade značnej odchýlky a je monitorovaný nezávislými inštitúciami. Zmluvné strany vyjadrili svoju vôľu využívať tento medzivládny nástroj ako dočasný nástroj. Táto vôľa sa odráža v článku 16 uvedenej zmluvy, v ktorom sa uvádza, že najneskôr do piatich rokov od nadobudnutia jej platnosti sa podniknú potrebné kroky s cieľom začleniť jej obsah do právneho rámca Únie. Ustanovenia, na základe ktorých môže obsah uvedenej zmluvy nadobudnúť platnosť, by sa preto mali začleniť do právneho rámca Únie.
- (6) V záujme zachovania zdravých a udržateľných verejných financií a s cieľom predísť nadmernému deficitu verejných financií, ako sa požaduje v ZFEÚ, a zároveň zlepšiť odolnosť eurozóny ako celku, by nad rámec ustanovení smernice 2011/85/EÚ vo vnútroštátnom práve členských štátov, ktorých menou je euro, mali existovať osobitné ustanovenia na posilnenie fiškálnej zodpovednosti členských štátov a ich strednodobého rozpočtového smerovania.
- (7) Keďže hospodárska a finančná kríza zanechala v niektorých členských štátoch dedičstvo vysokého verejného dlhu, rámec numerických fiškálnych pravidiel, ktoré sú špecifické pre každý členský štát a ktorých cieľom je posilniť jeho zodpovedné vykonávanie rozpočtovej politiky pri súčasnej účinnej podpore dodržiavania rozpočtových záväzkov vyplývajúcich zo ZFEÚ, prispieva k zabezpečeniu konvergenie verejného dlhu na obozretnú úroveň. Uplatňovanie takéhoto rámca by malo spočívať v stanovení strednodobého cieľa z hľadiska štrukturálneho salda, ktorý je záväzný pre vnútroštátne rozpočtové orgány a ich každoročné rozhodnutia. Strednodobé ciele pre rozpočtovú pozíciu umožňujú zohľadniť rôzne pomery verejného dlhu k HDP a riziká udržateľnosti v prípade členských štátov, pričom sa vývoj dlhu stabilizuje smerom k referenčnej hodnote stanovenej v článku 1 Protokolu č. 12 o postupe pri nadmernom deficite, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ.

¹⁶ Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41).

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (8) V záujme dosiahnutia a udržania strednodobého cieľa v štrukturálnom vyjadrení je nevyhnutné, aby členské štáty stanovili konzistentný postup úprav na základe premenných pod kontrolou rozpočtových orgánov. Pri monitorovaní fiškálneho vývoja vnútroštátne fiškálne plánovanie, ktoré sa opiera o plán verejných výdavkov upravený o vplyv diskrečných opatrení na strane príjmov, uprednostňuje účinnosť, transparentnosť a zodpovednosť. S cieľom úzko prepojiť plány s celkovým fiškálnymi výsledkami v strednodobom horizonte a zvýšiť pocit zodpovednosti jednotlivých členských štátov za fiškálnu politiku, mal by sa na celé funkčné obdobie stanovené v ústavnom právnom poriadku každého členského štátu stanoviť strednodobý plán verejných výdavkov bez diskrečných opatrení na strane príjmov. Tento plán by sa mal stanoviť hneď, ako sa nová vláda ujme funkcie, a ročné rozpočty by ho mali dodržiavať, aby sa dosiahla pevná konvergencia vedúca k strednodobému cieľu.
- (9) Vzhľadom na budúce pozitívne účinky hlavných štrukturálnych reforiem podporujúcich dlhodobú udržateľnosť, by ich realizácia mohla odôvodňovať zmeny postupu úprav vedúceho k strednodobému cieľu, a to za predpokladu, že majú overiteľný pozitívny vplyv na rozpočet, čo potvrdí posúdenie vykonané podľa procedurálnych požiadaviek Paktu stability a rastu. V záujme uľahčenia hospodárskej stabilizácie by výnimočné okolnosti – v podobe prudkého hospodárskeho poklesu v eurozóne alebo Únii ako celku alebo nezvyčajných udalostí mimo kontroly dotknutého členského štátu, ktoré majú významný vplyv na rozpočet – mali umožňovať dočasnú odchýlku od strednodobého rozpočtového cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu, ak takáto odchýlka neohrozuje fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.
- (10) Ak značné odchýlky od strednodobého cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu nie sú dostatočne riešené, narušujú dôveryhodnosť rozpočtových plánov a ohrozujú vývoj verejného dlhu. V záujme zvýšenia dôveryhodnosti záväzku členských štátov dosiahnuť strednodobý cieľ, mal by sa v prípade značnej zistenej odchýlky automaticky aktivovať korekčný mechanizmus. Dôveryhodný korekčný mechanizmus by mal podrobne stanoviť opatrenia, ktoré sa musia vykonať na nápravu odchýlky v stanovenej lehote, a to pri zohľadnení druhu a veľkosti tejto odchýlky. Korekčný mechanizmus by mal najmä kompenzovať odchýlky od strednodobého plánu verejných výdavkov bez diskrečných opatrení na strane príjmov.
- (11) Nezávislé orgány poverené monitorovaním verejných financií v členských štátoch sú základným stavebným kameňom účinných fiškálnych rámcov. S cieľom posilniť fiškálnu disciplínu a zvýšiť dôveryhodnosť fiškálnej politiky by tieto orgány mali vykonávať nezávislé posúdenia rámca numerických fiškálnych pravidiel, a to najmä strednodobého rozpočtového smerovania, pričom by mali monitorovať súlad s daným rámcom a aktiváciu súvisiacich korekčných mechanizmov a ich fungovanie.
- (12) Posilnená fiškálna zodpovednosť na vnútroštátnej úrovni a záväzné viacročné smerovanie fiškálnej politiky si vyžadujú, aby boli fiškálne inštitúcie nezávislé a mali svoje vlastné zdroje na aktívne monitorovanie fiškálneho vývoja a poskytovanie odporúčaní počas celého strednodobého rozpočtového cyklu, a to najmä v prípade zistenia značnej odchýlky od strednodobého cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu. Rozpočtové orgány členských štátov by s cieľom zvýšiť dôveryhodnosť a vymáhateľnosť strednodobého cieľa, plánu verejných výdavkov, z ktorého tento cieľ vychádza a súvisiaceho korekčného mechanizmu v prípade značnej odchýlky, mali dodržiavať odporúčania predložené v posúdeniach vypracovaných nezávislými orgánmi, resp. verejne odôvodniť rozhodnutie o ich nedodržiavaní. V tejto súvislosti môže zohrať kľúčovú úlohu zakotvenie tejto zásady vo vnútroštátnom právnom poriadku.

- (13) V záujme dosiahnutia väčšej účinnosti pri plnení cieľa, ktorý je spoločný pre vnútroštátne rozpočtové pravidlá a mechanizmy, ako aj fiškálny rámec Únie, a to konvergencie verejného dlhu na obozretnú úroveň, by členské štáty mali naplniť pravidlá stanovené v tejto smernici prostredníctvom záväzných ustanovení trvalého a ústavného charakteru, resp. ustanovení, v prípade ktorých je ich úplné dodržiavanie a zachovávanie v rámci vnútroštátnych rozpočtových postupov zaručené inak.
- (14) Európska rada 19. októbra 2012 dospela k záveru, že proces smerujúci k dôslednejšej hospodárskej a menovej únii by mal vychádzať z inštitucionálneho a právneho rámca Únie a mala by ho charakterizovať otvorenosť a transparentnosť voči členským štátom, ktorých menou nie je euro. Vnútroštátne opatrenia na zvýšenie fiškálnej zodpovednosti v týchto členských štátoch by uľahčili prijatie eura z ich strany, a preto by mechanizmy stanovené v tejto smernici mali byť otvorené pre všetky členské štáty, ktoré sa chcú do nich zapojiť. Preto by sa malo prijať ustanovenie, na základe ktorého by sa táto smernica mala dať uplatňovať aj na členské štáty, ktorých menou nie je euro, ak sa tak tieto členské štáty rozhodnú.
- (15) Treba poznamenať, že v článku 7 uvedenej zmluvy sa stanovuje, že zmluvné strany, ktorých menou je euro, sa zaväzujú podporiť návrhy alebo odporúčania, ktoré Komisia predloží, keď dospeje v rámci postupu pri nadmernom deficite k záveru, že členský štát, ktorého menou je euro, porušil kritérium pre deficit. Táto povinnosť sa neuplatní, ak sa medzi zmluvnými stranami, ktorých menou je euro, zistí, že kvalifikovaná väčšina z nich, ktorá sa vypočíta analogicky s príslušnými ustanoveniami zmlúv, na ktorých je založená Únia, a bez zohľadnenia stanoviska dotknutej zmluvnej strany, je proti navrhovanému či odporúčanému rozhodnutiu.
- (16) Hoci sa začlenenie obsahu uvedenej zmluvy do právneho poriadku Únie v jeho súčasnej podobe nevzťahuje na zmeny mechanizmov uvedených v ustanoveniach ZFEÚ týkajúcich sa rozhodovacieho procesu, táto smernica by nemala mať vplyv na záväzky prijaté medzi zmluvnými stranami podľa článku 7 uvedenej zmluvy.
- (17) V článku 13 uvedenej zmluvy sa stanovuje, že o rozpočtových politikách a iných otázkach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedenej zmluvy, sa bude rokovať v rámci medziparlamentných stretnutí, ktoré organizuje Európsky parlament a národné parlamenty zmluvných strán podľa hlavy II Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k zmluvám. Táto smernica by sa mala uplatňovať bez toho, aby bol dotknutý uvedený postup, keďže v kontexte správy hospodárskych záležitostí Únie tento dialóg prispieva k zvyšovaniu demokratickej zodpovednosti.
- (18) Touto smernicou by sa mala posilniť účinnosť Paktu stability a rastu zväčšením rozsahu, v akom je zakotvený v právnych poriadkoch členských štátov, a zároveň znížením možných rizík zdvojenia a protichodných opatrení, ktoré sú späté s paralelnou existenciou medzivládnych opatrení a mechanizmov stanovených právom Únie. Táto smernica by nemala mať vplyv na hmotnoprávne a procesnoprávne pravidlá stanovené v Pakte stability a rastu.
- (19) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom¹⁹ sa členské štáty zaviazali v odôvodnených prípadoch pripojiť k svojim oznámeniam transpozičných opatrení jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.

¹⁹ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

- (20) Keďže členské štáty nemôžu dostatočne dosiahnuť cieľ opatrení, ktoré sa majú prijať, teda zvýšenie fiškálnej zodpovednosti prijatím záväznejšieho strednodobého rozpočtového smerovania, na vnútroštátnej úrovni, a možno ho lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa prijímajú ustanovenia týkajúce sa posilnenia fiškálnej zodpovednosti a strednodobého rozpočtového smerovania v členských štátoch s cieľom zabezpečiť dodržiavanie povinností týkajúcich sa zamedzenia nadmerných deficitov verejných financií.
2. Táto smernica sa vzťahuje na členské štáty, ktorých menou je euro, a ostatné členské štáty v súlade s článkom 4.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje vymedzenie pojmov „štátny“, „deficit“ a „investície“ stanovené v článku 2 Protokolu č. 12 o postupe pri nadmernom deficite pripojeného k ZEÚ a ZFEÚ.

Okrem toho sa uplatňuje aj toto vymedzenie pojmov:

- a) „výnimočné okolnosti“ sa vzťahujú na neobvyklú udalosť mimo kontroly dotknutého členského štátu, ktorá má veľký vplyv na finančnú pozíciu verejnej správy, alebo prudký hospodársky pokles v eurozóne alebo v Únii ako celku;
- b) „nezávislé orgány“ sú orgány, ktoré sú štrukturálne nezávislé alebo orgány s funkčnou nezávislosťou od rozpočtových orgánov členského štátu a ktoré sa opierajú o vnútroštátne právne ustanovenia zaručujúce vysoký stupeň funkčnej nezávislosti a zodpovednosti.
- c) „štrukturálne saldo“ je cyklicky upravené saldo verejnej správy bez jednorazových a dočasných opatrení.

Článok 3

Fiškálna zodpovednosť a strednodobé rozpočtové smerovanie

1. Každý členský štát zavedie rámec pre záväzné a trvalé numerické fiškálne pravidlá, ktoré sú preň špecifické, ktoré posilňujú jeho zodpovedné vykonávanie fiškálnej politiky a ktoré počas viacročného horizontu účinne podporujú plnenie jeho povinností vyplývajúcich zo ZFEÚ v oblasti rozpočtovej politiky pre verejnú správu ako celok. Tento rámec zahŕňa najmä tieto pravidlá:
 - a) strednodobý cieľ z hľadiska štrukturálneho salda sa stanovuje s cieľom zabezpečiť, aby pomer verejného dlhu k hrubému domácomu produktu v trhovách

cenách nepresahoval referenčnú hodnotu stanovenú v článku 1 Protokolu č. 12 o postupe pri nadmernom deficite, alebo sa k nej blížil uspokojivým tempom;

- b) fiškálne plánovanie zahŕňa strednodobý plán verejných výdavkov bez diskrečných opatrení na strane príjmov a v súlade so strednodobým cieľom alebo časovým rámcom konvergenie vedúcim k tomuto cieľu. Tento plán sa stanovuje hneď po tom, ako sa nová vláda ujme funkcie v členskom štáte, na funkčné obdobie stanovené v ústavnom právnom poriadku daného členského štátu, a ročné rozpočty ho dodržiavajú počas celého tohto obdobia.

2. Rámec uvedený v odseku 1 zahŕňa tieto špecifikácie:

- a) ročné rozpočty zabezpečujú dodržiavanie strednodobého cieľa uvedeného v odseku 1 písm. a) alebo konvergenciu vedúcu k tomuto cieľu, a to najmä zabezpečením dodržiavania plánu verejných výdavkov uvedeného v odseku 1 písm. b). Pri definovaní postupu úprav vedúceho k strednodobému cieľu a konajúc v súlade s procedurálnymi požiadavkami rámca Únie môžu členské štáty zohľadniť uskutočnenie hlavných štrukturálnych reforiem, ktoré majú priamy dlhodobý pozitívny vplyv na rozpočet, a to aj zvýšením potenciálneho udržateľného rastu, a tým aj overiteľný vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií;
- b) korekčný mechanizmus sa automaticky aktivuje v prípade značnej zistenej odchýlky od strednodobého cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu. Tento mechanizmus zahŕňa povinnosť vykonať opatrenia na nápravu odchýlky v stanovenej lehote a s ohľadom na druh a veľkosť odchýlky, najmä kompenzovaním odchýlok od plánu verejných výdavkov uvedeného v odseku 1 písm. b).

3. Členské štáty zabezpečia, že dočasná odchýlka od strednodobého rozpočtového cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu, pri zodpovedajúcej úprave plánu verejných výdavkov uvedeného v odseku 1 písm. b), sa povolí len v prípade výnimočných okolností a za predpokladu, že každá takáto odchýlka neohrozí fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte. Dočasná odchýlka ako dôsledok výnimočných okolností sa nepovažuje za značnú na účely odseku 2 písm. b) a nemá účinok aktivácie korekčného mechanizmu uvedeného v odseku 2 písm. b).

4. Členské štáty určia nezávislé orgány na monitorovanie dodržiavania ustanovení odseku 1 a 2. Nezávislé orgány predkladajú verejné posúdenia s cieľom zistiť:

- a) primeranosť strednodobého cieľa podľa odseku 1 písm. a) a plánu verejných výdavkov uvedeného v odseku 1 písm. b). V tomto posúdení sa zohľadňuje najmä realističnosť východiskovej makroekonomickej prognózy, stupeň špecifikácie plánovaných verejných výdavkov a príjmov a potenciálny priamy dlhodobý pozitívny vplyv hlavných štrukturálnych reforiem na rozpočet;
- b) dodržiavanie strednodobého cieľa a plánu verejných výdavkov, a to aj existenciu vážneho rizika výskytu značnej odchýlky od strednodobého cieľa alebo postupu úprav vedúceho k tomuto cieľu;
- c) výskyt alebo zánik akýchkoľvek výnimočných okolností uvedených v odseku 3.

5. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade závažnej zistenej odchýlky uvedenej v odseku 2 písm. b) nezávislé orgány vyzvali rozpočtové orgány na aktiváciu korekčného mechanizmu. Po aktivácii korekčného mechanizmu nezávislé orgány predložia verejné posúdenia s cieľom zistiť:
 - a) konzistentnosť plánovaných opatrení s vytvoreným korekčným mechanizmom, a to najmä so zreteľom na to, či sú odchýlky od plánu verejných výdavkov stanoveného v súlade s odsekom 1 písm. b) alebo d) dostatočne kompenzované;
 - b) pokrok pri náprave v priebehu stanoveného časového rámca;
 - c) výskyt alebo zánik akýchkoľvek výnimočných okolností, ktoré môžu viesť k dočasnej odchýlke od korekcie.
6. Členské štáty zabezpečia, aby rozpočtové orgány dotknutého členského štátu dodržiavali odporúčania nezávislých orgánov predložené v posúdeniach požadovaných podľa odsekov 4 a 5 alebo verejne odôvodnili rozhodnutie o nedodržiavaní týchto odporúčaní.
7. Členské štáty zabezpečia, aby nezávislé orgány uvedené v odseku 4:
 - a) boli zriadené zákonným spôsobom stanoveným vo vnútroštátnych zákonoch, v iných právnych predpisoch alebo právne záväzných správnych opatreniach;
 - b) neprijímali pokyny od rozpočtových orgánov dotknutého členského štátu alebo od iného verejného či súkromného subjektu;
 - c) boli schopné včas verejne komunikovať;
 - d) boli zložené z členov, ktorí sú navrhovaní a vymenovaní na základe svojich skúseností a schopností v oblasti verejných financií, makroekonomiky a rozpočtového hospodárenia, a prostredníctvom transparentných postupov;
 - e) mali dostatočné a stabilné vlastné zdroje na účinné vykonávanie svojho mandátu;
 - f) mali rozsiahly a včasný prístup k informáciám na plnenie svojich úloh.

Článok 4

Účasť členských štátov, ktorých menou nie je euro

1. Každý členský štát, ktorého menou nie je euro, je viazaný touto smernicou, ak Komisii oznámi svoje rozhodnutie v tomto zmysle. V tomto oznámení sa uvedie dátum, od ktorého chce byť dotknutý členský štát viazaný touto smernicou.
2. Oznámenie uvedené v odseku 1 Komisia uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Takéto oznámenie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia dotknutým členským štátom alebo dňom prijatia eura ako jednotnej meny daného členského štátu, podľa toho, čo nastane skôr.

Článok 5
Správy

Do 30. júna 2024 a potom každých päť rokov Komisia predloží správu Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní tejto smernice, vypracovanú na základe príslušných informácií poskytnutých členskými štátmi.

Článok 6
Záverečné ustanovenia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 30. júna 2019. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.
2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
3. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 7
Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 8
Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Radu
predseda